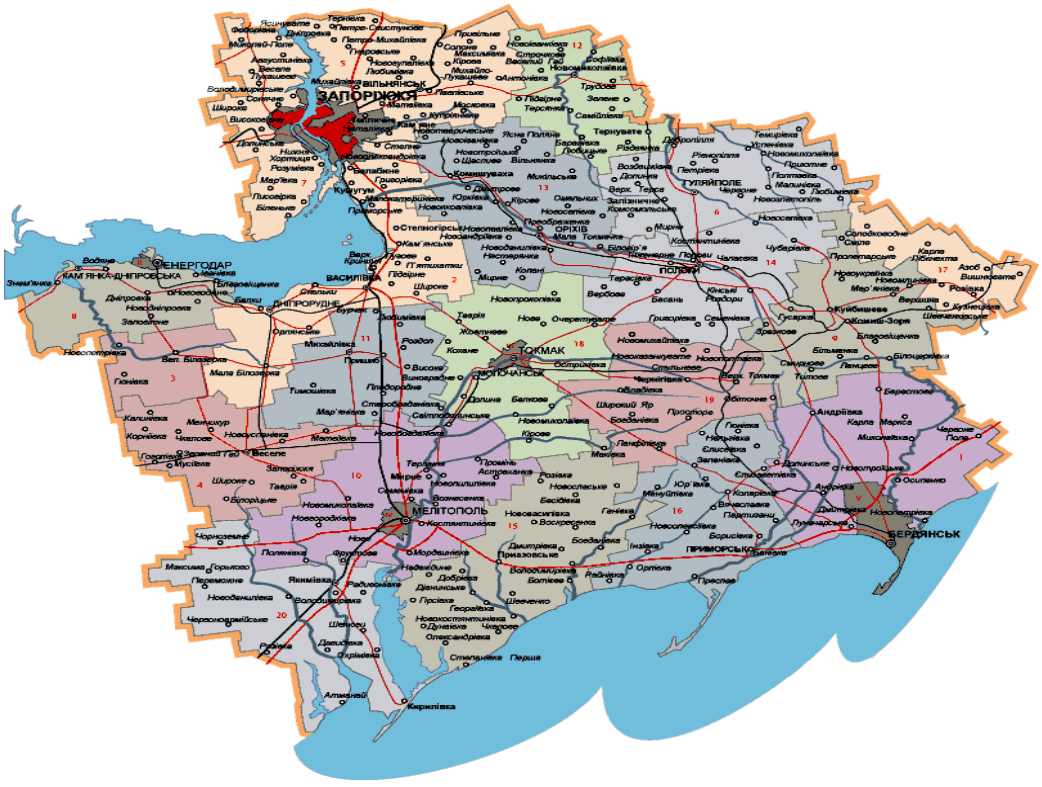
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

СТАН ДОВКІЛЛЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Вересень 2026

ВСТУП ……...3

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ……..…….....3

2. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН ……..……..... 11

3. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД …… ……..…..... 11

В С Т У П

У даному інформаційно-аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація стосовно забруднення атмосферного повітря Запорізької області, стану поверхневих вод суші та радіаційного стану за вересень 2026 року.

Аналіз стану атмосферного повітря здійснено на основі даних спостережень за вмістом забруднюючих речовин у м. Запоріжжя на 5 постах спостереження Запорізького обласного центру з гідрометеорології, даних, отриманих від Державної установи «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ»), а також на основі даних автоматизованого стаціонарного посту спостережень, розташованого в Запорізькому районі.

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснено Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України».

Аналіз стану поверхневих вод виконано на основі даних спостережень за вмістом гідрохімічних показників, наданих Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов’я Державного агентства водних ресурсів України, Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області).

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Запорізька область є однією з навантажених областей за промисловим потенціалом, який обумовлений наявністю і концентрацією підприємств чорної і кольорової металургії, теплоенергетики, атомної енергетики, хімії, машинобудування. Регіон є провідним центром вітчизняного авіадвигунобудування, виробництва трансформаторів та іншої високотехнологічної продукції, яка є фірмовим запорізьким знаком, маркою світового класу якості та надійності.

Значна частина промислових підприємств розташована в центрі житлових забудов, що формує основне техногенне навантаження на навколишнє середовище населених пунктів.

Ситуацію загострює розташування основного промвузла з навітряної сторони відносно житлових районів міста, що впливає на їх загазованість.

Незважаючи на те, що більше 70% території області знаходяться під тимчасовою окупацією російської федерації, а частина віднесена до зони ведення бойових дій, основними забруднювачами атмосферного повітря в регіоні залишаються підприємства чорної та кольорової металургії, теплоенергетики, хімії, машинобудування, на які припадає основна частина викидів від загальної кількості забруднюючих речовин по області.

Як свідчить динаміка викидів забруднюючих речовин по м. Запоріжжя та області, найбільший внесок в забруднення атмосферного повітря Запорізької області вносять викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат», ПрАТ «Запоріжкокс», ПрАТ «Український графіт», ПрАТ «Запоріжвогнетрив», АТ «Мотор Січ» та інші.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Запоріжжя проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України».

Оцінка стану атмосферного повітря за вересень 2026 року у м. Запоріжжя здійснена за середньомісячними концентраціями у кратності перевищень середньодобових гранично-допустимих концентрацій (далі – ГДК) по пріоритетним забруднюючим речовинам.

Пріоритетними забруднюючими речовинами вважаються ті речовини, які вносять найбільший вклад в забруднення атмосферного повітря міста і контролюються на стаціонарних постах спостережень за забрудненням атмосферного повітря.

Перелік пріоритетних забруднюючих речовин наведено у таблиці 1, згідно з ГДК.

Таблиця 1. Значення ГДК забруднюючих речовин атмосферного повітря*

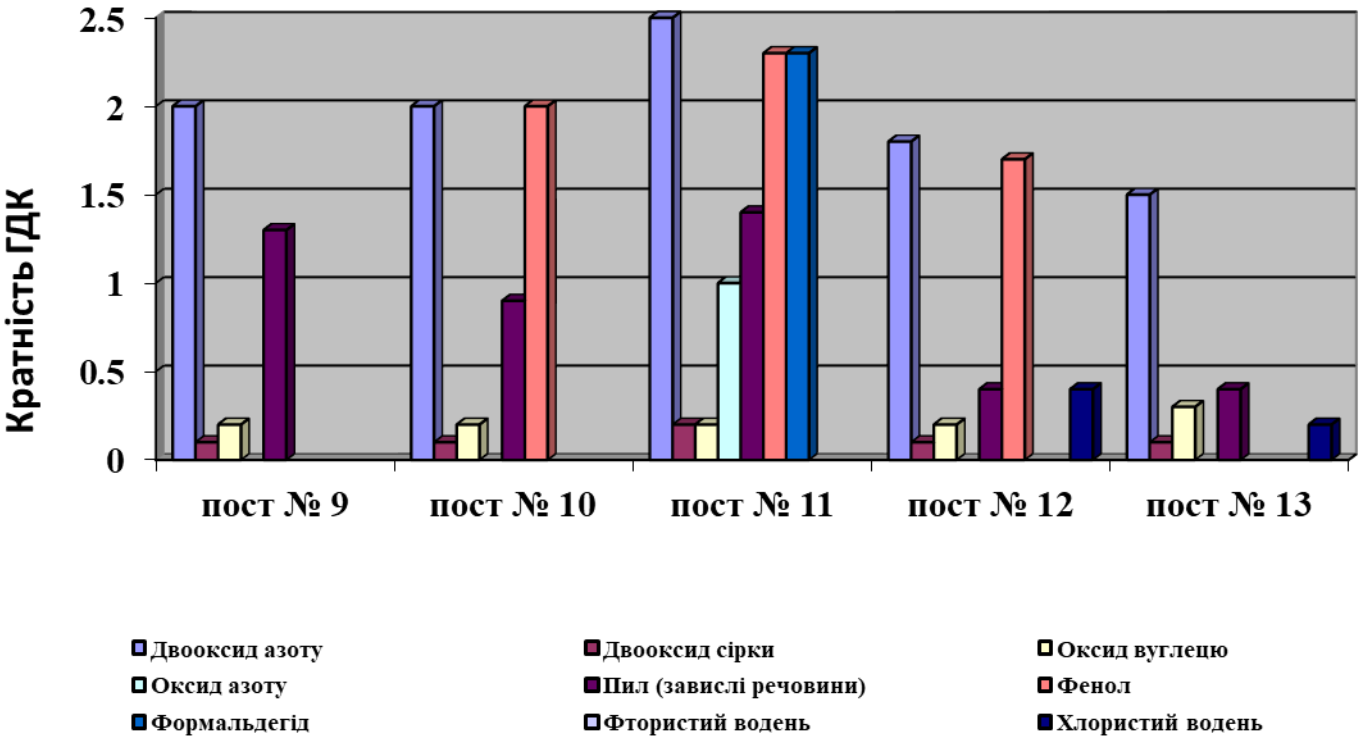
Забруднююча речовина	Середньодобові ГДК, ($мг/м^3$)	Максимально разові ГДК, ($мг/м^3$)	Середньомісячні концентрації у вересні 2026 року, у кратності ГДКс.д.	Максимальні концентрації, перевищення максимально разових ГДК (% випадків)
Пил (завислі речовини)	0,15	0,50	0,9	1,2
Двооксид сірки	0,05	0,50	0,1	-
Оксид вуглецю	3,0	5,0	0,2	-
Двооксид азоту	0,04	0,2	2,0	-
Оксид азоту	0,06	0,40	1,0	-
Формальдегід	0,003	0,035	2,3	-
Фенол	0,003	0,01	2,0	3,7
Хлористий водень	0,20	0,20	0,2	-
Фтористий водень	0,005	0,02	0,0	-

*«Гранично допустимі концентрації (ГДК) та орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених міст», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.05.2024 № 813 (із змінами).

Середньомісячні концентрації шкідливих речовин у вересні 2026 року в цілому по місту перевищували ГДК по двооксиду азоту у 2,0 рази, по фенолу у – 2,0 рази, по формальдегіду - у 2,3 рази.

Максимальні концентрації перевищували максимально-разові ГДК по фенолу у 3,7 % та пилу у 1,2 % випадків від загальної кількості спостережень по цим речовинам.

Рис. 1 Середньомісячна концентрація забруднюючих речовин по постах спостереження

Спостереження за вмістом пилу (завислих речовин) проводились на 5 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 1,3 рази на ПСЗ №9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н), у 1,4 рази - на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), на інших постах перевищень ГДК не відмічалось.

Вміст двооксиду сірки визначався на 5 постах і не перевищував ГДК.

Спостереження за вмістом двооксиду азоту проводилось на 5 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 2,0 рази на ПСЗ №9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н), у 2,0 рази - на ПСЗ №10 (міськлікарня №10, Вознесенівський р-н), у 2,5 рази - на ПСЗ№11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), у 1,8 рази - на ПСЗ №12 (вул. Шкільна, Олександрівський р-н), у 1,5 рази на ПСЗ №13 (провулок Черкаський, Дніпровський р-н).

Спостереження за вмістом оксиду вуглецю проводилось на 5 постах. Середньомісячні концентрації не перевищували ГДК.

Спостереження за вмістом оксиду азоту проводилось на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський район). Середньомісячна концентрація досягла значення ГДК.

Спостереження за вмістом у повітрі фенолу проводились на 3 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 2,0 рази на ПСЗ №10 (міськлікарня №10, Вознесенівський р-н), у 2,3 рази - на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), у 1,7 рази - на ПСЗ №12 (вул. Шкільна, Олександрівський р-н).

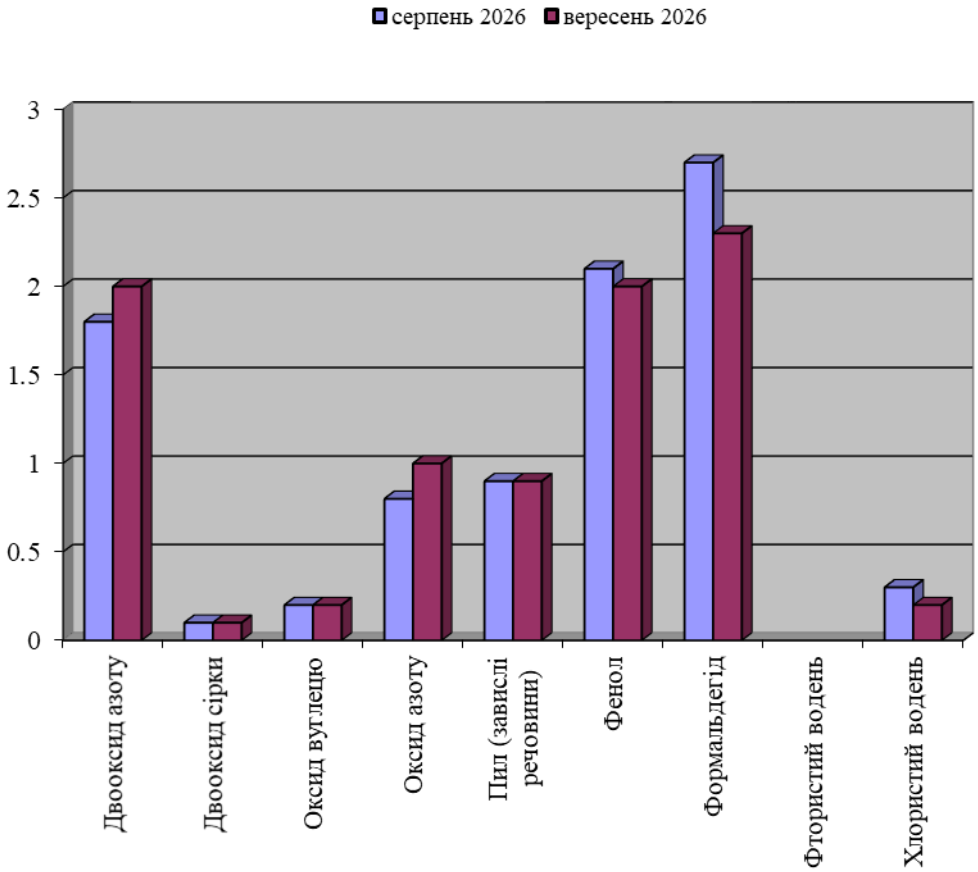
Спостереження за вмістом хлористого водню проводились на 2 постах. Перевищення ГДК не відмічалось.

Вміст фтористого водню визначався на ПСЗ № 9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н). Середньомісячні концентрації не перевищували ГДК.

Спостереження за забрудненням повітря формальдегідом проводились на ПСЗ № 11 (вул. Миру, Вознесенівський район). Вміст його перевищував ГДК у 2,3 рази.

Порівняно із серпнем 2026 року рівень забруднення повітря збільшився по двооксиду азоту та оксиду азоту, а зменшився по фенолу, формальдегіду та хлористому водню. По іншим інгредієнтам суттєвих змін не відмічалось.

Рис. 2 Динаміка середньомісячних концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Запоріжжя, за якими здійснюється спостереження

ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України» надано дані моніторингу якості атмосферного повітря з 01.09.2026р. по 30.09.2026р. на території житлової забудови м. Запоріжжя по фактам перевищень гігієнічних нормативів вмісту забруднюючих речовин у атмосферному повітрі.

За вказаний період усього обстежено 32 точки (здійснено 386 досліджень). Протягом вищезазначеного часу зареєстровано 21 перевищення максимально-разових гранично-допустимих концентрацій, а саме:

Дата	Наявність повідомлення про високе забруднення повітря **	Перевищення ГДК забруднюючих речовин
02.09.2026	-	**Заводський р-н, вул. Зразкова:** - формальдегід – 0,038 мг/м^3, в 1,09 рази вище ГДК. **Заводський р-н, вул. Насосна – вул. Павлокічкаська:** - фенол– 0,011 мг/м^3, в 1,1 рази вище ГДК.
03.09.2026	-	**Заводський р-н, вул. Автобусна:** - сірководень – 0,0094 мг/м^3, в 1,18 рази вище ГДК.
08.09.2026	-	**Олександрівський р-н, вул. Університетська:** - сірководень – 0,009 мг/м^3, в 1,13 рази вище ГДК.
10.09.2026	-	**Заводський р-н, вул. Оптимістична:** - фенол – 0,013 мг/м^3, в 1,3 рази вище ГДК.
14.09.2026	-	**Космічний р-н, вул. Дослідна станція:** - сірководень – 0,011 мг/м^3, в 1,38 рази вище ГДК.
16.09.2026	-	**Шевченківський р-н, вул. Скульптурна:** - сірководень – 0,0109 мг/м^3, в 1,36 рази вище ГДК. **Вознесенівський р-н, вул. Антенна – вул. Токмацька:** - сірководень – 0,0081 мг/м^3, в 1,01 рази вище ГДК; - фенол – 0,011 мг/м^3, в 1,1 рази вище ГДК.
17.09.2026	-	**Шевченківський р-н, вул. Молочна:** - сірководень – 0,0122 мг/м^3, в 1,53 рази вище ГДК; - фенол – 0,012 мг/м^3, в 1,2 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом – 0,64 мг/м^3, в 1,28 рази вище ГДК.
18.09.2026	-	**Заводський р-н, вул. Морфлотська:** - сірководень – 0,013 мг/м^3, в 1,63 рази вище ГДК; - ангідрид сірчистий– 0,69 мг/м^3, в 1,38 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом – 0,81 мг/м^3, в 1,62 рази вище ГДК.

23.09.2026	-	**Дніпровський р-н, вул. Верхня – пр. Металургів:** - сірководень – 0,01 мг/м^3, в 1,25 рази вище ГДК; - фенол – 0,012 мг/м^3, в 1,2 рази вище ГДК; - формальдегід – 0,038 мг/м^3, в 1,09 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом – 0,63 мг/м^3, в 1,26 рази вище ГДК.
28.09.2026	-	**Вознесенівський р-н, пр. Соборний – бульв. Шевченка:** - фенол – 0,014 мг/м^3, в 1,4 рази вище ГДК.
29.09.2026		**Дніпровський р-н, вул. Портова:** - пил недиференційований за складом – 0,85 мг/м^3, в 1,7 рази вище ГДК.

** повідомлення про несприятливі метеорологічні умови (НМУ) / метеорологічні умови високого рівня забруднення (МУВЗ).

Матеріали про факти відхилень від гігієнічних нормативів з пропозицією вжити відповідні заходи, які б забезпечили їх дотримання в зоні житлової забудови, направляються до Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області) та Головного управління Держпродспоживслужби у Запорізькій області. Про стан довкілля інформується керівництво облдержадміністрації та міста Запоріжжя.

Протягом звітного місяця попереджень про високе забруднення повітря не було.

В рамках українсько-фінського проєкту Ukraine–Finland Air Quality Improvement Project (UFAIR) зі створення сучасної системи моніторингу якості атмосферного повітря, який реалізується у співпраці між Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України та Фінським метеорологічним інститутом за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Фінляндії, 30.03.2026 року в с. Лукашеве Широківської територіальної громади Запорізького району Запорізької області встановлено автоматизований пост спостереження за якістю атмосферного повітря.

Дослідження проводяться по наступним забруднюючим речовинам: діоксид азоту, вуглецю оксид, озон, тверді частинки PM 2,5, тверді частинки PM 10.

Інформація щодо результатів спостережень за якістю атмосферного повітря по даному посту щоденно опубліковується на сайті Запорізької обласної державної адміністрації.

Результати моніторингу рівнів забруднюючих речовин в атмосферному повітрі зона «Запорізька» пункт спостереження - с. Лукашеве, Широківська ТГ, Запорізький р-н за вересень 2026 року

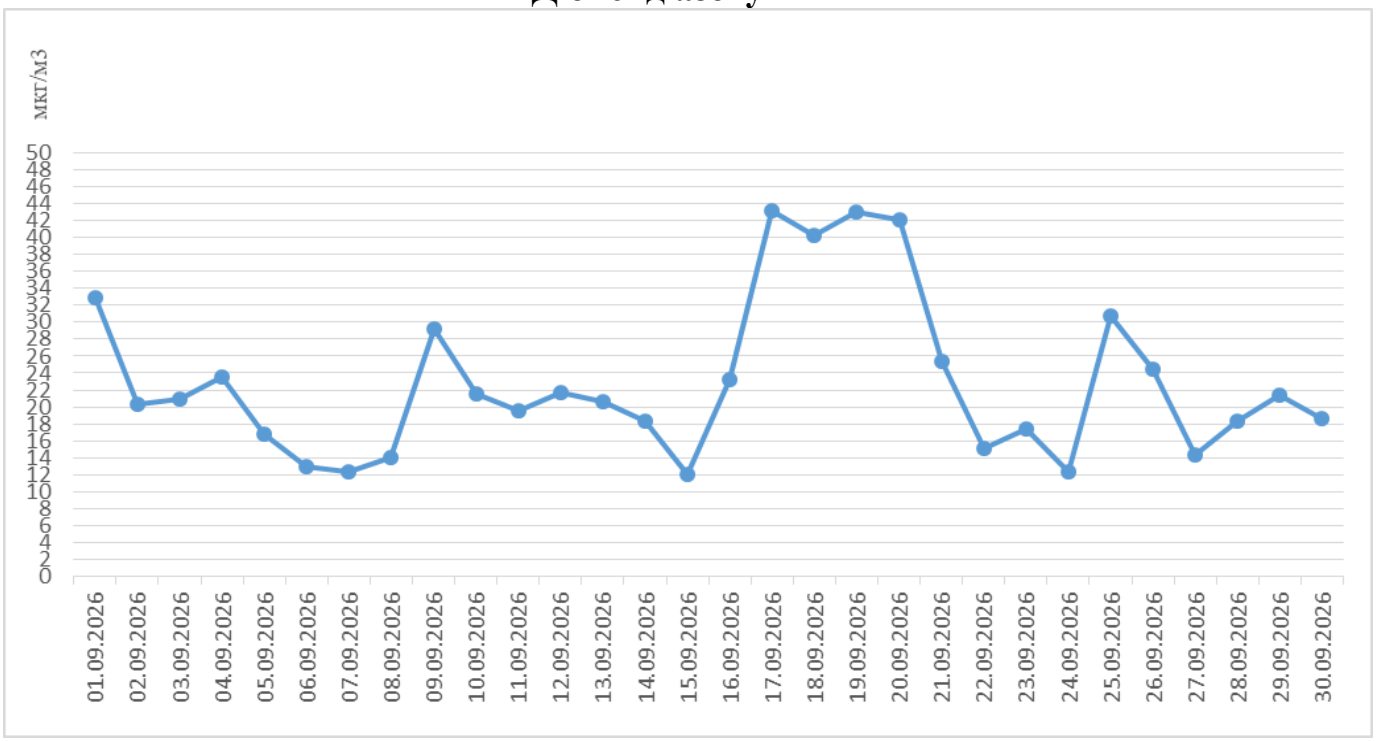
Назва забруднюючої речовини	**Одиниця вимірювання**	**Усереднене значення рівня забруднюючої речовини за вересень**	**Гранична величина забруднюючої речовин** (відповідно до постанови КМУ від 14.08.2019 № 827)
Азоту діоксид	мкг/м3	22,894	200
Вуглецю оксид	мкг/м3	20,227	10000 *
Озон	мкг/м3	35,999	120
Тверді частинки PM 2.5	мкг/м3	8,874	25
Тверді частинки PM 10	мкг/м3	13,375	50

* 10000 мкг/м^3 дорівнює 10 мг/м^3, що є граничною величиною оксиду вуглецю відповідно до постанови КМУ від 14.08.2019 № 827.

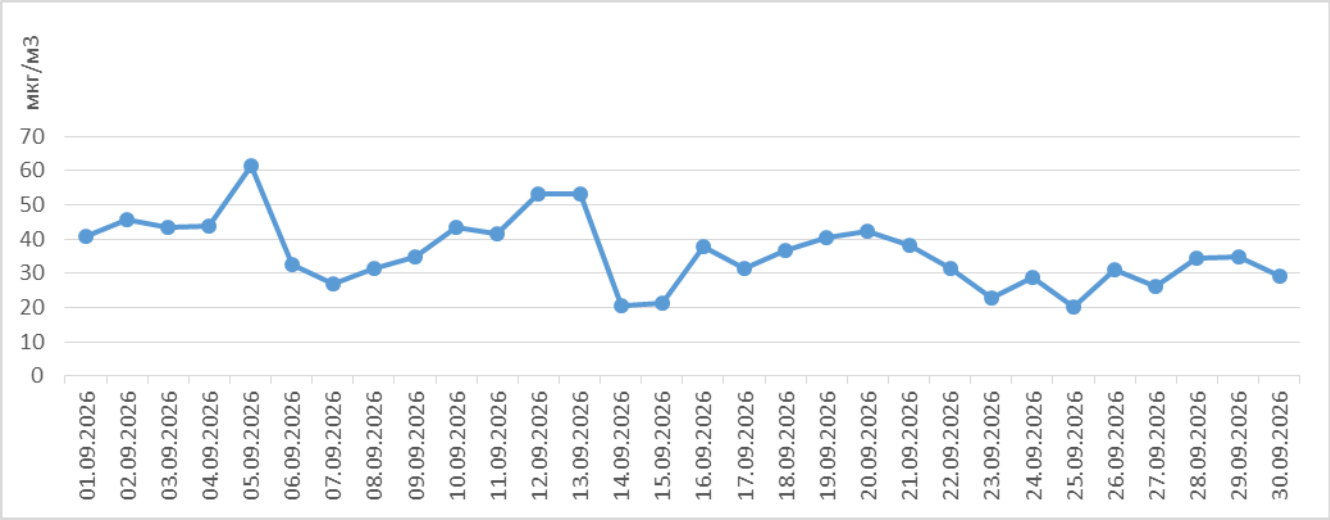
Протягом вересня перевищень граничних величин забруднюючих речовин не виявлено.

Динаміка усереднених значень рівнів забруднюючих речовин по пункту спостереження в с. Лукашеве, Широківська ТГ, Запорізький р-н протягом вересня 2026 року

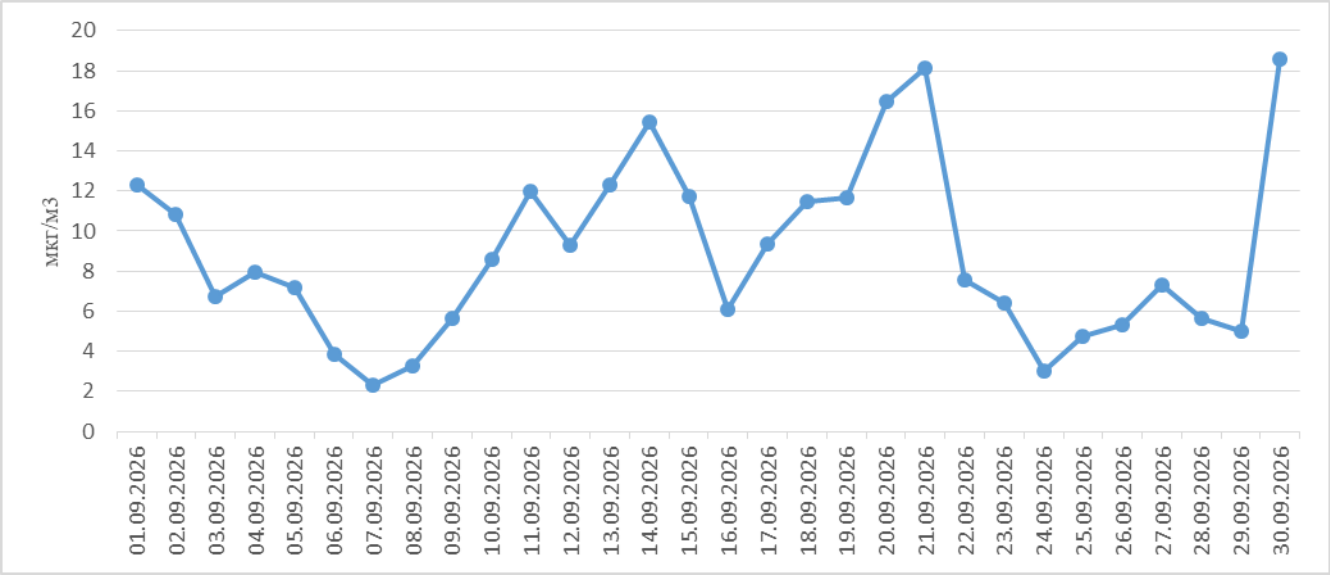
Діоксид азоту

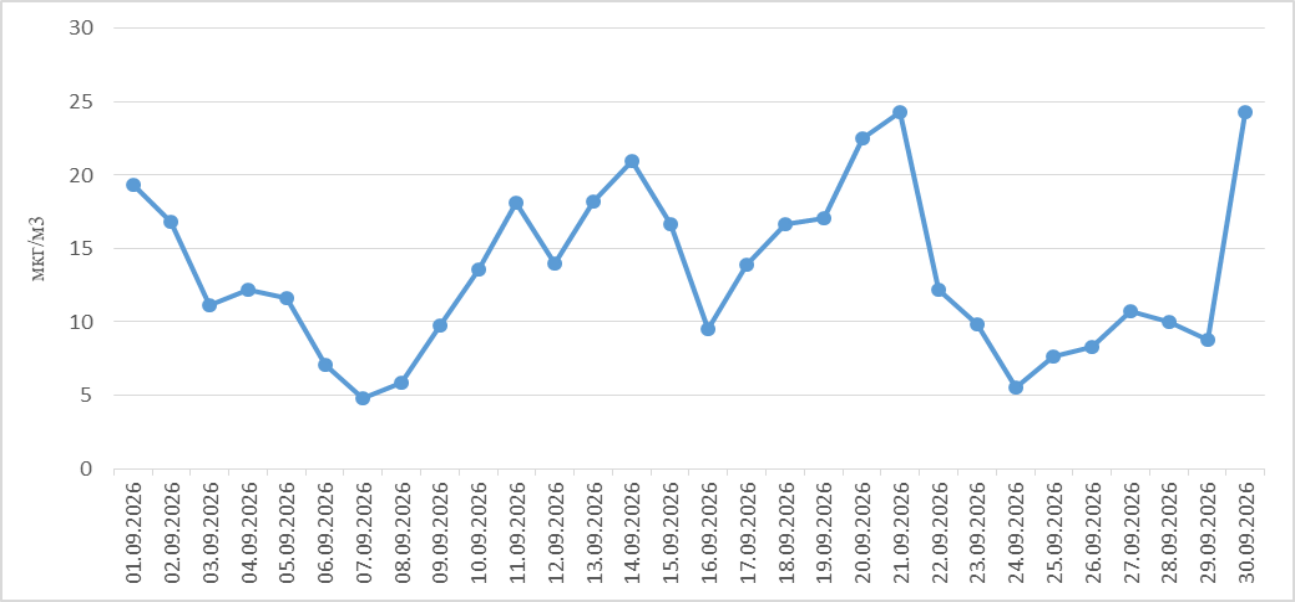
Озон

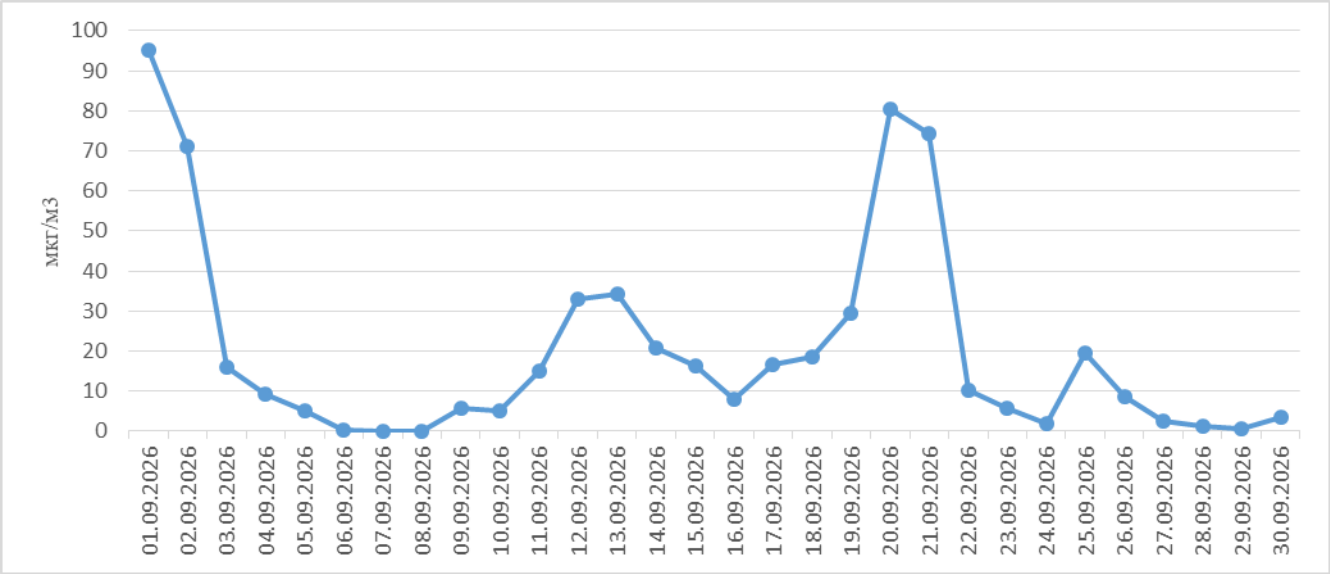
Тверді частинки PM 2,5

Тверді частинки PM 10

Вуглецю оксид

2. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН

До початку повномасштабного вторгнення, Запорізьким обласним центром з гідрометеорології проводилися вимірювання потужності експозиційної дози гамма-випромінювання на 7 постах спостереження, які розташовані: в м. Запоріжжя, м. Гуляйполе, смт Кирилівка, смт Пришиб, м. Мелітополь, м. Бердянськ та с. Ботієве.

Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України більше 70% Запорізької області опинилася під тимчасово окупацією. В зв'язку з цим, вимірювання потужності експозиційної дози гамма-випромінювання проводиться тільки на підконтрольній території області, а саме в м. Запоріжжя.

Згідно наданої ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України» інформації, з 01.09.2026р. по 30.09.2026р. проведено 750 вимірювань гамма – фону. Перевищень рівнів природного фону не зафіксовано.

За даними Запорізького обласного центру з гідрометеорології середньомісячна потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у вересні 2026 року по м. Запоріжжя становила 13 мкР/год. Максимальний разовий рівень гама-фону у вересні 2026 року по м. Запоріжжя становив 20 мкР/год.

3. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

Загальна довжина р. Дніпро в межах м. Запоріжжя складає 24,2 км, середній багаторічний об'єм стоку (у створі м. Запоріжжя) складає 53 км^3, у маловодний рік він знижується до 32,7 км^3. На формування гідрологічного і гідрохімічного режимів Дніпровського водосховища та нижнього б'єфу річки Дніпро, у районі міста, впливає режим стоку р. Дніпро, зарегульований каскадом дніпровських водосховищ, розташованих вище за течією, а також погодні умови та пори роки.

На території Запорізької області державний моніторинг вод здійснюється суб'єктами державного моніторингу: Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я та Запорізьким обласним центром з гідрометеорології.

Оцінку якості поверхневих вод області здійснено на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично-допустимих концентрацій (ГДК).

Гідрохімічні показники поділені на наступні групи у відповідності до їх типу та/або кількісних характеристик:

компоненти сольового складу: (сума іонів (мінералізація), гідрокарбонати, хлориди, сульфати, іони магнію, кальцію, натрію);

показники трофо – сапробіологічного стану (санітарно – екологічного стану): завислі речовини, розчинений кисень, розчинені органічні речовини (за показниками біологічне споживання кисню за 5 діб ($БСК_5$) та хімічне споживання кисню (ХСК)), водневий показник (pH), сполуки головних біогенних елементів (азот амонійний, азот нітратний, азот нітритний, фосфати);

специфічні речовини: нафтопродукти, СПАР, важкі метали (залізо загальне, мідь, цинк, хром загальний, свинець, нікель, кадмій, марганець), феноли.

У таблиці 2 наведено нормативи (ГДК) гідрохімічних показників, за якими здійснюється оцінка.

Таблиця 2. Гранично допустимі величини (ГДК) гідрохімічних показників

№	Гідрохімічний показник	Для водних об'єктів рибогосподарського призначення[1]	Для водних об'єктів господарсько-побутового використання[2]	У внутрішніх морських водах та територіальному морі України[3]
1	Завислі речовини, мг/дм³	25	+0,75 до фону	
2	Розчинений кисень, мг/дм³	>4,0	>4,0	>4,0
3	Водневий показник, од.pH	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5
	$БСК_5$, мгO_2/дм³	3,0	3,0	3,0
4	ХСК, мг/дм³	50,0	30,0	
5	Сума іонів (мінералізація), мг/дм³	1000,0	1000,0	
6	Хлориди, мг/дм³	300,0	350,0	11900
7	Сульфати, мг/дм³	100,0	500,0	3500
8	Іони магнію, мг/дм³	40,0	50,0	
9	Іони кальцію, мг/дм³	180,0	200,0	
10	Іони натрію, мг/дм³	120,0	200,0	
11	Азот амонійний, мг/дм³	0,5 (по азоту 0,39)	2,0	0,5
12	Азот нітратний, мгN/дм³	9,1	10,0	
13	Азот нітритний, мгN/дм³	0,02	1,0	
14	Фосфати, мг/дм³	2,14	3,5	2,14
15	Мідь$^{2+}$, мг/дм³	+0,001 до фону, але не >0,01	1,0	
16	Цинк$^{2+}$, мг/дм³	0,01	1,0	
17	Марганець, мг/дм³	0,01	0,1	
18	Хром$^{6+}$, мг/дм³	0,001	0,05	
19	Свинець, мг/дм³	0,1	0,03	
20	Нікель$^{2+}$, мг/дм³	0,01	0,1	
21	Кадмій$^{2+}$, мг/дм³	0,005	0,001	
22	Залізо загальне, мг/дм³	0,1	0,3	0,05

23	Нафтопродукти, мг/дм³	0,05	0,3	0,05
24	СПАР, мг/дм³	0,1	0,5	
25	Феноли, мг/дм³	0,001	0,001	
26	Нітрати, мг/дм³	40,0	45,0	40,0
27	Нітрити, мг/дм³	0,08	3,3	0,08

[1]Узагальнений перелік гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм.

[2]Гігієнічні нормативи якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько – побутових та інших потреб населення, затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я від 02.05.2022 № 721, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 травня 2022 р. № 524/37860, із змінами.

[3]Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р. № 269, із змінами.

Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства, щодо гранично – допустимих концентрацій органічних та мінеральних речовин у морських та прісних водах (біохімічного споживання кисню (БСК-5), хімічного поживання кисню (ХСК), завислих речовин та амонійного азоту), затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 № 471; зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.08.2012 за № 1369/21681.

Методичні рекомендації з розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, затверджені Наказом Міндовкілля від 05.03.2021 № 173.

З січня 2024 року Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я розпочато ведення моніторингу у районі питного водозабору КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району (Каховське водосховище).

За вересень 2026 року Департаментом захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації отримано від Басейнового управлінням водних ресурсів річок Приазов'я Державного агентства водних ресурсів України результати гідрохімічних аналізів моніторингу поверхневих вод (р. Дніпро, 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя, а також р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Водні об'єкти, що розташовані в межах населених пунктів, відносяться до категорії водних об'єктів господарсько-побутового призначення, за межами населених пунктів – до ІІ категорії рибогосподарського призначення.

Таблиця 3. Гідрохімічний аналіз компонентів сольового складу у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**			
	Кальцій, мг/дм³	**Магній, мг/дм³**	**Сульфати, мг/дм³**	**Хлориди, мг/дм³**
08.09.2026	24,1	21,9	63,78	67,8

Таблиця 4. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**				
	pH, од. pH	**Завислі речовини, мг/дм³**	**Розчинений кисень, мгO₂/дм³**	**Розчинені органічні речовини**	
				ХСК, мгO₂/дм³	**БСК₅, мгO₂/дм³**
08.09.2026	8,11	17,0	8,6	24,0	2,5

Таблиця 5. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**						
	Азот амонійний, мг/дм³	**Азот нітритів, мг/дм³**	**Азот нітратів, мг/дм³**	**Фосфати мг/дм³**	**Нітрити, мг/дм³**	**Нітрати, мг/дм³**	**Фосфор загальний, мг/дм³**
08.09.2026	0,226	0,013	0,224	0,299	0,044	0,972	0,360

Таблиця 6. Гідрохімічний аналіз показників специфічних речовин у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**			
	Залізо, мг/дм³	**Мідь, мг/дм³**	**Нафтопродукти, мг/дм³**	**Марганець, мг/дм³**
08.09.2026	0,372	0,017	0,017	<0,05

Згідно з наданою Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Дніпро (328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя) становлять 227,0 мг/дм³.

За даними Басейнового управлінням водних ресурсів річок Приазов'я у поверхневих водах (створ 328 км р. Дніпро) зареєстровано перевищення нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування по залізу загальному.

Таблиця 7. Гідрохімічний аналіз компонентів сольового складу у поверхневих водах (точка відбору – р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Кальцій, мг/дм³	**Магній, мг/дм³**	**Сульфати, мг/дм³**	**Хлориди, мг/дм³**
08.09.2026	27,1	24,9	73,04	62,5

Таблиця 8. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу				
	pH, од. pH	**Завислі речовини, мг/дм³**	**Розчинений кисень, мгO₂/дм³**	**Розчинені органічні речовини**	
				ХСК, мгO₂/дм³	**БСК₅, мгO₂/дм³**
08.09.2026	7,91	13,5	8,4	15,0	2,6

Таблиця 9. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу						
	Азот амонійний, мг/дм³	**Азот нітритів, мг/дм³**	**Азот нітратів, мг/дм³**	**Фосфати мг/дм³**	**Нітрити, мг/дм³**	**Нітрати, мг/дм³**	**Фосфор загальний, мг/дм³**
08.09.2026	0,2	0,017	0,166	0,332	0,055	0,723	0,41

Таблиця 10. Гідрохімічний аналіз показників специфічних речовин у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Залізо, мг/дм³	**Мідь, мг/дм³**	**Нафтопродукти, мг/дм³**	**Марганець, мг/дм³**
08.09.2026	0,441	0,015	0,019	<0,05

Згідно з наданою Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Дніпро (питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району) становлять 238,0 мг/дм^3.

За даними Басейнового управлінням водних ресурсів річок Приазов'я у поверхневих водах (р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району) зареєстровано перевищення нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування по залізу загальному.

Щомісячно Запорізьким обласним центром з гідрометеорології надається інформація щодо середньої концентрації забруднюючих речовин в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Таблиця 11. Середній вміст гідрохімічних показників трофо – сапробіологічного стану в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**			
	pH, од. pH	**Розчинений кисень, мгO_2/дм^3**	**Розчинені органічні речовини**	
			ХСК, мгO_2/дм^3	**БСК$_5$, мгO_2/дм^3**
07.09.2026	7,4	9,8	33,0	3,6

Таблиця 12. Середній вміст гідрохімічних показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Дата	**Результати гідрохімічного аналізу**				
	Нітроген амонійний мг/дм^3	**Нітроген нітритний, мг/дм^3**	**Нітроген нітратний мг/дм^3**	**Фосфор ортофосфатів, мг/дм^3**	**Фосфор загальний, мг/дм^3**
07.09.2026	0,26	0,23	1,13	0,362	0,725

Згідно з наданою Запорізьким обласним центром з гідрометеорології інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя) становлять 2493,7 мг/дм^3.

За результатами ведення моніторингу Запорізьким обласним центром з гідрометеорології відмічається перевищення нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування за показниками біологічного споживання кисню (БСК$_5$), хімічного споживання кисню (ХСК) та мінералізації.

Крім суб'єктів державного моніторингу, контроль за якістю поверхневих вод р. Дніпро здійснюється Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області) (далі - Інспекція).

Спостереження проводяться у 7 створах Дніпровського водосховища та у 7 створах нижнього б'єфа річки Дніпро. Створи розташовані таким чином, що верхній за течією характеризує ступінь забрудненості води Дніпровського водосховища вище за місця скидання зворотних вод підприємствами (вище міста, 1,0 км вище питних водозаборів і може вважатися фоновим («вхідним» створом), а нижній за течією в нижньому б'єфі річки Дніпро дозволяє оцінити ступінь

впливу всього промислового комплексу м. Запоріжжя (0,5 км нижче випуску ЦОС- 1) – «вихідний» створ.

За результатами інструментально-лабораторних вимірювань проб, відібраних спеціалістами Інспекції в вересні 2026 року, спостерігалося перевищення гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення (ГДК) за показниками біологічного споживання кисню ($БСК_5$), хімічного споживання кисню (ХСК) та водневого показника (pH), а саме:

- р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче питних водозаборів (ДВС-1, ДВС-2) по ХСК в 1,03 рази;
- р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської по ХСК в 1,04 рази;
- р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської по ХСК в 1,03 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 1,5 км нижче греблі Дніпровської ГЄС по ХСК в 1,03 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Капустяної по ХСК в 1,05 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Капустяної по ХСК в 1,08 рази, по водневому показнику (pH) в 1,03 рази та $БСК_5$ в 1,02 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 3,0 км нижче впадіння р. М. Московка (вул. Чубанова, Комунарський р-н) по ХСК в 1,04 рази.

Якість поверхневих вод р. Дніпро за іншими показниками залишається стабільною.

Контроль за водогосподарською ситуацією в басейні р. Дніпро (Запорізька область) за вересень 2026 року

Дата відбору проб та вимірювання показників складу та властивостей поверхневих вод	Місце відбору	Т ^{0}С	Завислі речовини, мг/дм³	pH, один. pH	Розчинений кисень, мгО2/дм³	Залізо загальне мг/дм³	Сульфати, мг/дм³	Хлориди мг/дм³	Фосфати мг/дм³	Амоній (по азоту) мг/дм³	Нітрати, мг/дм³	Нітрити, мг/дм³	Сухий залишок мг/дм³	ХСК, мгО2/дм³	БСК, мгО2/дм³	Нафтопродукти мг/дм³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	14	15	16	17	18
нормативи ГДК для водних обєктів господарсько-побутового водокористування			до фону + 0,75	6,5-8,5	не <4	0.3	500	350	3.5	2	45	3.3	1000	30	3	0.3
1 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), вище міста, 1 км вище питних водозаборів (ДВС-1. ДВС-2)																
09.09-14.09.2026	у берега	21.7	6	7.64	8.16	< 0,1	32.2	34.57	0.320	0.2	< 0.5	< 0.03	276	29.75	2.78	0.018
2 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче питних водозаборів (ДВС-1. ДВС-2)																
09.09-14.09.2026	у берега	21.800	7.000	7.700	8.420	< 0.1	31.000	33.240	0.330	0.160	< 0.5	< 0.03	284.000	**30.750**	2.840	0.019
3 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської																
09.09-14.09.2026	у берега	22.100	5.000	7.620	8.350	< 0.1	29.200	31.910	0.320	0.180	< 0.5	< 0.03	286.000	**31.250**	2.830	0.019
4 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської																
09.09-14.09.2026	у берега	22.200	5.000	7.580	8.240	< 0.1	29.500	32.790	0.290	0.150	< 0.5	< 0.03	282.000	**31.000**	2.860	0.017
5 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Маркусової																
09.09-14.09.2026	у берега	21.900	9.000	7.610	8.120	< 0.1	28.900	29.690	0.350	0.230	< 0,5	< 0.03	285.000	30.000	2.750	0.015
6 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Маркусової																
09.09-14.09.2026	у берега	22.200	12.000	7.640	8.000	< 0.1	30.300	34.120	0.340	0.250	< 0,5	< 0.03	286.000	29.500	2.840	0.017
7 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище греблі Дніпровської ГЄС																
09.09-14.09.2026	у берега	21.700	15.000	7.500	8.340	< 0.1	30.800	34.120	0.310	0.160	< 0.5	< 0.03	290.000	28.500	2.850	0.016
8 р. Дніпро, в межах міста, 1,5 км нижче греблі Дніпровської ГЄС																
15.09-21.09.2026	у берега	20.4	6	7.19	6.81	< 0.1	31.2	39.44	0.56	0.190	1.000	< 0.03	340	**30.75**	2.89	0.013
9 р. Дніпро (нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Капустяної																
15.09-21.09.2026	у берега	20.400	7.000	7.200	6.140	< 0.1	27.500	38.110	0.620	0.140	1.780	0.030	316.000	**31.500**	2.960	0.095
10 р. Дніпро ((нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Капустяної																
15.09-21.09.2026	у берега	21.300	27.000	**8.720**	5.880	0.171	55.300	56.720	0.240	0.260	1.800	0.060	452.000	**32.500**	**3.060**	0.086
11 р. Дніпро, в межах міста, 3 км нижче впадіння р. М. Московка (вул. Чубанова, Комунарський район)																
15.09-21.09.2026	у берега	20.500	11.000	7.360	6.380	0.104	32.400	39.880	0.490	0.190	1.520	0.040	336.000	**31.250**	2.850	0.052

Підготовлено

Відділ стратегічної екологічної оцінки та державного моніторингу
управління державного моніторингу довкілля та правового забезпечення
Департаменту захисту довкілля
Запорізької обласної державної адміністрації